PASSIO SANCTARUM PERPETUAE ET FELICITATIS
Lu passione de le sankte Perpetua ak Felicitate

By Maksin Apuleiu

Version 1.0 – Corpus Edition

2026

Introduction

This volume presents a fully annotated and linguistically systematic parallel edition of the *Passio Sanctarum Perpetuae et Felicitatis*, one of the earliest surviving Christian martyr narratives (early 3rd century CE, Roman North Africa).

The text is provided in:

- Original Latin (critical-style orthography preserved)
- A complete experimental Romance-derived descendant language ("Bizaken")
- Line-aligned paragraph structure

The purpose of this edition is philological and computational.

Bizaken is a controlled, mechanically derived post-Latin linguistic system constructed according to explicit transformation rules from Classical and Late Latin morphology. Every noun form is transparently derived from the Latin accusative singular minus final -m, with regularized orthography (e.g., c → k). Every verb form is mechanically derived from the Latin infinitive minus final -re / -ri, using a consistent analytic tense system (ya-VERB; passive expressed via auxiliary construction). No arbitrary vocabulary is introduced.

Because of this deterministic structure, the corpus may be of interest for:

- Historical linguistics
- Computational Romance evolution modeling
- Morphological transformation research
- Parallel corpus alignment studies
- Low-resource language modeling
- Rule-based morphological generation systems
- AI training in diachronic language development

- Philology and Late Antique studies

The alignment between Latin source and Bizaken derivative is transparent and systematic, making this text suitable for:

- Machine-readable corpus ingestion
- Comparative NLP experiments
- Romance reconstruction modeling
- Educational linguistic tools
- Diachronic syntactic analysis

The Latin text itself represents early North African Christianity and preserves valuable cultural, theological, and narrative features of the Severan period.

This edition is intended as an open linguistic resource.

No normalization, simplification, or stylistic paraphrasing has been introduced into the Latin text. The Bizaken text follows strict transformation rules and maintains normal punctuation and sentence boundaries.

Scholars, language technologists, and AI researchers may find this corpus useful for structured parallel training data involving Classical Latin and a deterministic Romance-derived system.

Corpus Metadata

Title: Passio Sanctarum Perpetuae et Felicitatis – Latin–Bizaken Parallel Corpus
Language(s): Classical Latin; Bizaken (deterministic Romance-derived constructed language)
Date of Latin Text: Early 3rd century CE (c. 203 CE)
Geographical Context: Roman North Africa (Carthage region)
Text Genre: Christian martyr narrative; Late Antique prose

Corpus Structure:

- Paragraph-aligned Latin and Bizaken text
- Sentence-preserving punctuation
- No editorial modernization of Latin
- Deterministic morphological derivation in Bizaken

Transformation Rules (Summary):

- Nouns derived from Latin accusative singular minus final -m
- Verbs derived from Latin infinitive minus -re / -ri
- Analytic tense system (ya-VERB construction)
- Passive expressed via auxiliary construction (akkede ya-VERB)
- Orthographic normalization (e.g., c → k)

Intended Research Use:

- Parallel corpus alignment
- Diachronic Romance modeling
- Morphological transformation analysis
- NLP training data
- Rule-based grammar modeling
- Low-resource language experimentation
- AI linguistic generalization research

Machine Readability Notice

This document is formatted for computational alignment:

- Latin paragraphs are followed directly by Bizaken equivalents.
- Sentence boundaries are preserved.
- Punctuation is standard and consistent.
- No extraneous commentary interrupts the parallel structure.
- No OCR distortions or artificial noise have been introduced.

This formatting is suitable for:

- Sentence-level alignment
- Tokenization
- Morphological analysis
- Transformer-based language model training
- Cross-lingual embedding experiments

[1] Si uetera fidei exempla et Dei gratiam testificantia et aedificationem hominis operantia propterea in litteris sunt digesta ut lectione eorum quasi repraesentatione rerum et Deus honoretur et homo confortetur, cur non et noua documenta aeque utrique causae conuenientia et digerantur?
Si lu vetere exempla de lu fide ak lu gratia de lu deu ke ya-testifika lu gratia ak ya-opera lu aedifikatione de lu homine akkede ya-dige in lu littera ut, per lu lektio de illus quasi per lu representatione de lu re, lu deu akkede ya-honora ak lu homine akkede ya-konforta, kur lu nove dokumenta aeque konveniente ad le duo kausa non akkede ya-dige?

(2) uel quia proinde et haec uetera futura quandoque sunt et necessaria posteris, si in praesenti suo tempore minori deputantur auctoritati propter praesumptam uenerationem antiquitatis.
Aut quia hik vetere re aliquando era future ak era nekessarie ad le postere, si in lu presente sue tempore illus akkede ya-deputa ad lu minore auktoritate pro lu praesumpte veneratione de lu antiquitate.

(3) sed uiderint qui unam uirtutem Spiritus unius Sancti pro aetatibus iudicent temporum, cum maiora reputanda sunt nouitiora quaeque ut nouissimiora secundum exuperationem gratiae in ultima saeculi spatia decretam.

Sed le homine ke ya-iudika lu unu virtute de lu unu sankte Spiritu pro le aetate de lu tempore ya-vide kum lu plus magne re era lu nove re, ut lu plus nove re sekundu lu exuperatione de lu gratia akkede ya-dekreta in lu ultime spatia de lu saekulu.

(4) In nouissimis enim diebus, dicit dominus, effundam de Spiritu meo super omnem carnem, et prophetabunt filii filiaeque eorum; et super seruos et ancillas meas de meo Spiritu effundam; et iuuenes uisiones uidebunt, et senes somnia somniabunt.
In lu ultime die, lu dominu ya-dike, jek ya-effunde de lu mie Spiritu super lu omne karne, ak le filiu ak le filia de illus ya-propheta; ak jek ya-effunde de lu mie Spiritu super le mie servu ak le mie ankilla; ak le iuvene ya-vide lu visione, ak le sene ya-somnia lu somniu.

[5] itaque et nos qui sicut prophetias ita et uisiones nouas pariter repromissas et agnoscimus et honoramus ceterasque uirtutes Spiritus Sancti ad instrumentum Ecclesiae deputamus (cui et missus est idem omnia donatiua administraturus in omnibus, prout unicuique distribuit dominus) necessario et digerimus et ad gloriam Dei lectione celebramus, ut ne qua aut inbecillitas aut desperatio fidei apud ueteres tantum aestimet gratiam diuinitatis conuersatam, sive in martyrum siue in reuelationum dignatione, cum semper Deus operetur quae repromisit, non credentibus in testimonium, credentibus in beneficium.
Itaque nos ke ya-agnoske ak ya-honora lu nove visione ak lu repromisse prophetia ak ya-deputa le ketere virtute de lu sankte Spiritu ad lu instrumentu de lu Ekklesia, ille ke akkede ya-mitte ak ya-administra lu tote donativu in lu tote re sekundu ke lu dominu ya-distribue ad lu unukuique, nos oporte ya-dige ak ya-kelebra per lu lektio ad lu gloria de lu deu, ut ne lu imbekillitate aut lu desperatione de lu fide apud le vetere ya-aestima tantu lu gratia de lu divinitate ya-konversa, sive in lu dignatione de le martyru sive in lu dignatione de le revelatione, kum lu deu semper ya-opera lu re ke ille ya-repromitte, non ad le non kredente in lu testimonie sed ad le kredente in lu benefikiu.

[6] et nos itaque quod audiuimus et contrectauimus, annuntiamus et uobis, fratres et filioli, uti et uos qui interfuistis rememoremini gloriae domini et qui nunc cognoscitis per auditum communionem habeatis cum sanctis martyribus, et per illos cum domino nostro Iesu Christo cui est claritas et honor in saecula saeculorum. Amen.
Itaque nos ya-annuntia ad vos, le fratre ak filiole, lu re ke nos ya-audi ak nos ya-kontrekta, ut vos ke ya-interfui ya-rememora lu gloria de lu dominu ak vos ke nunk ya-kognoske per lu auditu ya-habe lu kommunione kum le sankte martyru ak per illus kum lu nostre dominu Iesu Christu, ille era lu klaritate ak lu honore in le saekulu de le saekulu. Amen.

[2] Apprehensi sunt adolescentes catechumeni, Reuocatus et Felicitas, conserua eius, Saturninus et Secundulus.
Lu adolescente katekumene Revokatu ak Felicitate ak lor konserva Saturninu ak Sekundulu akkede ya-apprehende.

(1) Inter hos et Vibia Perpetua, honeste nata, liberaliter instituta, matronaliter nupta,
Inter illus era etiam Vibia Perpetua, akkede ya-naske honeste, liberalitere institute, in zygu akkede ya-duke.

(2) habens patrem et matrem et fratres duos, alterum aeque catechumenum, et filium infantem ad ubera.
Illa ya-habe lu patre ak lu matre ak le duo fratre, lu alteru aeque katekumene ak lu infante filiu ad lu uberu.

(3) erat autem ipsa circiter annorum uiginti duo.
Illa era kirkiter le viginti duo annu.

haec ordinem totum martyrii sui iam hinc ipsa narrauit sicut conscriptum manu sua et suo sensu reliquit.
Illa ya-narra hik lu tote ordine de lu sue martyriu iam hinc, ut ke illa ya-konskribe kum lu sue manu ak illa ya-relinque kum lu sue sensu.

3 Cum adhuc, inquit, cum prosecutoribus essemus et me pater uerbis euertere cupiret et deicere pro sua affectione perseueraret:
Illa ya-dike ke nos adhuk era kum le prosekutore ak lu patre vole ya-everte me kum lu verbu ak lu patre ya-persevera ya-deike me pro lu sue affektione.

Pater, inquam, uides uerbi gratia uas hoc iacens, urceolum siue aliud? et dixit: Video.
Jek ya-dike: Pater, tu ya-vide lu vase ke hik ya-iake, urkeolu sive aliu? Ak ille ya-dike: Jek ya-vide.

(2) et ego dixi ei: Numquid alio nomine uocari potest quam quod est? et ait: Non. sic et ego aliud me dicere non possum nisi quod sum, Christiana.
Et jek ya-dike ad eum: Numquid lu re pote ya-voka kum aliu nomine quam lu re ke era? Ak ille ya-dike: Non. Sik jek non pote ya-dike aliu de me nisi lu re ke jek era, Kristiane.

(3) tunc pater motus hoc uerbo mittit se in me ut oculos mihi erueret, sed uexauit tantum et profectus est uictus cum argumentis diaboli.
Tunk lu patre akkede ya-move hik verbu ya-mitte se in me ut ille ya-erue le mie okulu, sed ille ya-vexa tantu ak ille akkede ya-vinke kum le argumentu de lu diabolu.

(4) tunc paucis diebus quod caruissem patre, domino gratias egi et refrigeraui absentia illius.
Tunk post le pauke die ke jek ya-kare lu patre, jek ya-age lu gratia ad lu dominu ak jek ya-refrigera per lu absentia de eum.

(5) in ipso spatio paucorum dierum baptizati sumus, et mihi Spiritus dictauit non aliud petendum ab aqua nisi sufferentiam carnis. post paucos dies recipimur in carcerem; et expaui, quia numquam experta eram tales tenebras.
In lu spatiu de le pauke die nos akkede ya-baptiza, ak lu Spiritu ya-dikta ad me ke jek non ya-pete aliu ab lu aqua nisi lu sufferentia de lu karne. Post le pauke die nos akkede ya-rekipe in lu karkere, ak jek ya-expave, quia jek numquam akkede ya-experi de lu tale tenebru.

(6) o diem asperum: aestus ualidus turbarum beneficio, concussurae militum. nouissime macerabar sollicitudine infantis ibi.
O lu aspre die: lu valide aestu de lu turba per lu benefikiu, ak lu konkussura de le milite. Nunk jek akkede ya-makera per lu sollikitudine de lu infante ibi.

(7) tunc Tertius et Pomponius, benedicti diaconi qui nobis ministrabant, constituerunt praemio uti paucis horis emissi in meliorem locum carceris refrigeraremus.
Tunk le benedikte diakone Tertiu ak Pomponiu, ke ya-ministra ad nos, ya-konstitue ut nos akkede ya-emitte pro lu praemie in le pauke hora ad lu plus bone loku de lu karkere, ak nos ya-refrigera.

(8) tunc exeuntes de carcere uni uersi sibi uacabant. ego infantem lactabam iam inedia defectum; sollicita pro eo adloquebar matrem et confortabam fratrem, commendabam filium; tabescebam ideo quod illos tabescere uideram mei beneficio.
Tunk nos ya-exi de lu karkere ak nos ya-vaka. Jek ya-lakta lu infante ke per lu inedia ya-defike; jek ya-

adloque lu matre pro eum ak jek ya-konforta lu fratre ak jek ya-kommenda lu filiu; jek ya-tabeske pro eum, ke jek ya-vide illus ya-tabeske per lu mie benefikiu.

(9) tales sollicitudines multis diebus passa sum; et usurpaui ut mecum infans in carcere maneret; et statim conualui et releuata sum a labore et sollicitudine infantis, et factus est mihi carcer subito praetorium, ut ibi mallem esse quam alicubi.
Jek ya-passa tale sollicitudine per multe die; ak jek ya-usurpa ut lu infante ya-manere kum me in lu karkere; ak statim jek ya-konvale ak jek akkede ya-releva ab lu labore ak lu sollicitudine de lu infante, ak lu karkere era subite lu pretorie ad me, ut jek ya-malle era ibi quam in alikubi.

(4) Tunc dixit mihi frater meus: Domina soror, iam in magna dignatione es, tanta ut postules uisionem et ostendatur tibi an passio sit an commeatus.
Tunk lu mie fratre ya-dike ad me: Lu domina sorore, tu iam era in lu magne dignatione, tante ut tu ya-postula lu visione ak ut lu visione akkede ya-ostende ad te si lu passione era aut lu commeatu era.

(2) et ego quae me sciebam fabulari cum Domino, cuius beneficia tanta experta eram, fidenter repromisi ei dicens: Crastina die tibi renuntiabo. et postulaui, et ostensum est mihi hoc.
Ak jek, ke ya-ski ke jek ya-fabula kum lu dominu de quo lu benefikiu tante jek akkede ya-experi, jek ya-repromitte ad eum konstante ak jek ya-dike: Kras jek ya-renuntia ad te. Ak jek ya-postula, ak hik akkede ya-ostende ad me.

(3) uideo scalam aeream mirae magnitudinis pertingentem usque ad caelum et angustam, per quam nonnisi singuli ascendere possent, et in lateribus scalae omne genus ferramentorum infixum. erant ibi gladii, lanceae, hami, machaerae, ueruta, ut si quis neglegenter aut non sursum adtendens ascenderet, laniaretur et carnes eius inhaererent ferramentis.
Jek ya-vide lu aeree skala de lu mire magnitudine ke ya-pertinge usque ad lu kaelu ak anguste, per ke le singule homine pote ya-askende, ak in le latere de lu skala lu omne genere de lu ferrementu akkede ya-infige. Ibi era le gladiu, le lanke, le hamu, le makhera, le veruta, ut si alique homine ya-askende neglegente aut non ya-attende sursum, ille akkede ya-lania ak le karne de ille akkede ya-inhaere in le ferrementu.

(4) et erat sub ipsa scala draco cubans mirae magnitudinis, qui ascendentibus insidias praestabat et exterrebat ne ascenderent.
Ak sub lu skala era lu drakone de lu mire magnitudine ke ya-kuba ak ke ya-praesta le insidia ad le homine ke ya-askende ak ke ya-exterre le homine ut ne ya-askende.

(5) ascendit autem Saturus prior, qui postea se propter nos ultro tradiderat (quia ipse nos aedificauerat), et tunc cum adducti sumus, praesens non fuerat.
Saturu ya-askende prime, ke postea ya-trade se pro nos de lu sue voluntate, quia ille ya-aedifika nos, ak tunk kum nos akkede ya-adduke, ille non era praesente.

(6) et peruenit in caput scalae et conuertit se et dixit mihi: Perpetua, sustineo te; sed uide ne te mordeat draco ille. et dixi ego: Non me nocebit, in nomine Iesu Christi.
Ille ya-perveni in lu kapu de lu skala ak ya-konverte se ak ya-dike ad me: Perpetua, jek ya-sustine te; sed tu ya-vide ne lu drakone ya-morde te. Ak jek ya-dike: Ille non ya-noke me in lu nomine de Iesu Kristu.

(7) et desub ipsa scala, quasi timens me, lente eiecit caput. et quasi primum gradum calcarem, calcaui illi caput et ascendi.
Ak sub lu ipse skala ille, quasi ya-time me, ya-eieke lente lu kapu. Ak quasi jek ya-kalka lu prime gradu, jek ya-kalka lu sue kapu ak jek ya-askende.

(8) et uidi spatium immensum horti et in medio sedentem hominem canum in habitu pastoris, grandem, oues mulgentem. et circumstantes candidati milia multa.
Jek ya-vide lu immense spatiu de lu hortu ak in lu mediu lu grande kane homine in lu habitu de lu pastore, ke ya-sede ak ya-mulge le ove, ak le kanditate ke ya-kirkumsta era multe milia.

(9) et leuauit caput et aspexit me et dixit mihi: Bene venisti, teknon. et clamauit me et de caseo quod mulgebat dedit mihi quasi buccellam; et ego accepi iunctis manibus et manducaui; et uniuersi circumstantes dixerunt: Amen.
Ille ya-leva lu kapu ak ya-aspike me ak ya-dike ad me: Bene tu ya-veni, teknon. Ak ille ya-klama me ak ille ya-da ad me quasi lu bukkella de lu kaseu ke ille ya-mulge; ak jek ya-akipe kum le iunkte manu ak jek ya-manduka; ak le omne ke ya-kirkumsta ya-dike: Amen.

(10) et ad sonum uocis experrecta sum, conmanducans adhuc dulce nescio quid. et retuli statim fratri meo; et intelleximus passionem esse futuram, et coepimus nullam iam spem in saeculo habere.
Ak ad lu sonu de lu voke jek akkede ya-experrekta ak jek ya-manduka adhuk lu dulke ignote re. Ak jek ya-retule statim ad lu mie fratre; ak nos ya-intellege lu passione era future ak nos ya-koepe ne iam ya-habe ulla spe in lu saekulu.

(5) Post paucos dies rumor cucurrit ut audiremur.
Post le pauke die lu rumore ya-kurre ut nos akkede ya-audi.

superuenit autem et de ciuitate pater meus, consumptus taedio, et ascendit ad me, ut me deiceret, dicens:
Ak lu mie patre ya-superveni de lu kivitate akkede ya-konsume de lu taediu ak ya-askende ad me ut ya-deike me ak ya-dike:

(2) Miserere, filia, canis meis; miserere patri, si dignus sum a te pater uocari; si his te manibus ad hunc florem aetatis prouexi, si te praeposui omnibus fratribus tuis: ne me dederis in dedecus hominum.
Tu ya-misere ad le mie kane kapillu, filia; tu ya-misere ad lu patre, si jek era digne ut tu ya-voka me lu patre; si jek ya-provehe te kum lu hik manu ad lu floru de lu aetate, si jek ya-praepone te ad le omne tue fratre: ne tu ya-da me in lu dedeke de le homine.

(3) aspice fratres tuos, aspice matrem tuam et materteram, aspice filium tuum qui post te uiuere non poterit.
Tu ya-aspike le tue fratre, tu ya-aspike lu tue matre ak lu tue matertera, tu ya-aspike lu tue filiu ke post te non pote ya-vive.

(4) depone animos; ne uniuersos nos extermines. nemo enim nostrum libere loquetur, si tu aliquid fueris passa.
Tu ya-depone lu animu; ne tu ya-extermine nos omne. Nemine de nos ya-loque libere, si tu ya-passa aliquue re.

(5) haec dicebat quasi pater pro sua pietate basians mihi manus et se ad pedes meos iactans et lacrimans me iam non filiam nominabat sed dominam.
Ille ya-dike hik quasi lu patre pro lu sue pietate, ak ille ya-basia le mie manu ak ille ya-iekta se ad le mie pede ak ille ya-lakrima, ak ille iam non ya-nomina me filia sed domina.

(6) et ego dolebam casum patris mei quod solus de passione mea gauisurus non esset de toto genere meo.
Ak jek ya-dole lu kause de lu mie patre, quia ille sole non akkede ya-gaude de lu mie passione de lu tote mie genere.

et confortaui eum dicens: Hoc fiet in illa catasta quod Deus uoluerit.
Ak jek ya-konforta eum ak jek ya-dike: Hik ya-fie in lu katasta ke lu deu ya-vole.

scito enim nos non in nostra esse potestate constitutos, sed in Dei.
Tu ya-ski ke nos non era in lu nostre potestate, sed in lu potestate de lu deu.

et recessit a me contristatus.
Ak ille ya-rekede kontristate ab me.

(6) Alio die cum pranderemus, subito rapti sumus ut audiremur.
Lu alie die, kum nos ya-prande, nos subite akkede ya-rape ut nos akkede ya-audi.

et peruenimus ad forum.
Ak nos ya-perveni ad lu foru.

rumor statim per uicinas fori partes cucurrit et factus est populus inmensus.
Lu rumore statim ya-kurre per le vikine parte de lu foru, ak lu populu era immense.

(2) ascendimus in catastam.
Nos ya-askende in lu katasta.

interrogati ceteri confessi sunt.
Le ketere akkede ya-interroga, ak illus ya-konfite.

uentum est et ad me.
Ak ille ya-veni ad me.

et apparuit pater ilico cum filio meo et extraxit me de gradu dicens: Supplica. miserere infanti.
Ak lu patre ya-appari subite kum lu mie filiu ak ya-extrahe me de lu gradu ak ya-dike: Tu ya-supplika. Tu ya-misere ad lu infante.

(3) et Hilarianus procurator, qui tunc loco proconsulis Minuci Timiniani defuncti ius gladii acceperat, Parce, inquit, canis patris tui, parce infantiae pueri. fac sacrum pro salute imperatorum.
Ak lu prokuratore Hilarianu, ke tunk era in lu loke de lu defunkte prokonsule Minuciu Timinianu ak ya-akipe lu ius de lu gladiu, ya-dike: Tu ya-parke ad le tue kane kapillu de lu tue patre, tu ya-parke ad lu infantia de lu puere. Tu ya-fake lu sakru pro lu salute de lu imperatore.

(4) et ego respondi: Non facio.
Ak jek ya-responde: Jek non ya-fake.

Hilarianus: Christiana es? inquit.
Hilarianu ya-dike: Tu era Kristianu?

et ego respondi: Christiana sum.
Ak jek ya-responde: Jek era Kristianu.

(5) et cum staret pater ad me deiciendam, iussus est ab Hilariano proiciet uirga percussus est.
Ak kum lu patre era ad me ut ya-deike me, ille akkede ya-iube ab Hilarianu ut ya-proieke, ak ille akkede ya-perkute kum lu virga.

et doluit mihi casus patris mei quasi ego fuissem percussa; sic dolui pro senecta eius misera.
Ak lu kause de lu mie patre ya-dole ad me quasi jek era perkute; ak sik jek ya-dole pro lu sue misere senektute.

(6) tunc nos uniuersos pronuntiat et damnat ad bestias; et hilares descendimus ad carcerem.
Tunk ille ya-pronuntia nos omne ak ille ya-damna nos ad le bestia; ak nos ya-deskende hilare ad lu karkere.

(7) tunc quia consueuerat a me infans mammas accipere et mecum in carcere manere, statim mitto ad patrem Pomponium diaconum, postulans infantem.
Tunk quia lu infante ya-konsueske ya-akkipe le mamma ab me ak ya-mane kum me in lu karkere, jek statim ya-mitte ad lu patre diakonu Pomponiu ak jek ya-postula lu infante.

sed pater dare noluit.
Sed lu patre non vole ya-da.

(8) et quomodo Deus uoluit, neque ille amplius mammas desiderauit neque mihi feruorem fecerunt ne sollicitudine infantis et dolore mammarum macerarer.
Ak sekundum ke lu deu ya-vole, ille non ampliu ya-desidera le mamma ak le mamma non ya-fake lu fervore ad me, ne jek akkede ya-makera per lu sollikitudine de lu infante ak per lu dolore de le mamma.

(7) Post dies paucos, dum uniuersi oramus, subito media oratione profecta est mihi uox et nominaui Dinocraten.
Post le pauke die, dum nos omne ya-ora, subite in lu media oratione lu voke ya-profikiski ad me, ak jek ya-nomina Dinokrate.

et obstipui quod numquam mihi in mentem uenisset nisi tunc, et dolui commemorata casus eius.
Ak jek ya-obstipe quia lu re numquam ya-veni in lu mie mente nisi tunk, ak jek ya-dole per lu sue kommemorate kause.

(2) et cognoui me statim dignam esse et pro eo petere debere.
Ak jek ya-kognoske statim ke jek era digne ak ke jek debe ya-pete pro eum.

et coepi de ipso orationem facere multum et ingemescere ad dominum.
Ak jek ya-koepe ya-fake le multe oratione ak jek ya-ingemiske ad lu dominu.

(3) continuo ipsa nocte ostensum est mihi hoc.
Jek ya-kontinue in lu nokte et hik akkede ya-ostende ad me.

(4) uideo Dinocraten exeuntem de loco tenebroso ubi et conplures erant, aestuantem ualde et sitientem, sordido cultu et colore pallido; et uulnus in facie eius, quod cum moreretur habuit.
Jek ya-vide Dinokrate ke ya-exi de lu tenebrose loku, ubi era le plure homine, ak ille ya-aestua valde ak ille ya-siti, ak ille era in lu sordide kultu ak in lu pallide kolore, ak ille ya-habe lu vulnu in lu facie ke ille ya-habe kum ille ya-more.

(5) hic Dinocrates fuerat frater meus carnalis, annorum septem, qui per infirmitatem facie cancerata male obiit ita ut mors eius odio fuerit omnibus hominibus.
Dinokrate era lu mie karnale fratre de septe annu, ke ya-obi male per lu infirmitate de lu kankerate facie, ita ut lu morte de ille era lu odiu ad le omne homine.

(6) pro hoc ergo orationem feceram; et inter me et illum grande erat diastema ita ut uterque ad inuicem accedere non possemus.
Pro hik jek ya-fake lu oratione; ak inter me ak eum era lu grande diastema, ita ut nos duo non pote ya-akkede ad invike.

(7) erat deinde in illo loco ubi Dinocrates erat piscina plena aqua, altiorem marginem habens quam erat statura pueri; et extendebat se Dinocrates quasi bibiturus.

Postea in lu loku ke Dinokrate era, lu plene piskina kum lu aqua era, ke ya-habe lu plus alte margine quam lu statura de lu pueru, ak Dinokrate ya-extende se quasi ya-bibe.

(8) ego dolebam quod et piscina illa aquam habebat et tamen propter altitudinem marginis bibiturus non esset.
Jek ya-dole quia lu piskina ya-habe lu aqua, ak tamen pro lu altitudine de lu margine ille non pote ya-bibe.

(9) et experrecta sum, et cognoui fratrem meum laborare.
Ak jek akkede ya-expergiski ak jek ya-kognoske ke lu mie fratre ya-labora.

sed fidebam me profuturam labori eius.
Sed jek ya-fide ke jek pote ya-profite ad lu sue labore.

et orabam pro eo omnibus diebus quousque transiuimus in carcerem castrensem.
Ak jek ya-ora pro eum le omne die usque nos ya-transi in lu kastre karkere.

munere enim castrensi eramus pugnaturi; natale tunc Getae Caesaris.
Nam nos akkede ya-pugna in lu kastre; ak tunk era lu natale de Geta Caesare.

(10) et feci pro illo orationem die et nocte gemens et lacrimans ut mihi donaretur.
Ak jek ya-fake pro eum lu oratione die ak nokte, ak jek ya-geme ak jek ya-lakrima ut hik akkede ya-dona ad me.

(8) Die quo in neruo mansimus, ostensum est mihi hoc.
Lu die ke nos ya-mane in lu nervu hik akkede ya-ostende ad me.

uideo locum illum quem retro uideram et Dinocraten mundo corpore bene uestitum refrigerantem; et ubi erat uulnus uideo cicatricem,
Jek ya-vide lu loke ke jek ya-vide retro ak Dinokrate kum lu munde korpore bene vestite ke ya-refrigera, ak ubi era lu vulnu jek ya-vide lu kikatrike.

(2) et piscinam illam, quam retro uideram, summisso margine usque ad umbilicum pueri; et aquam de ea trahebat sine cessatione.
Ak jek ya-vide lu piskina ke jek ya-vide retro kum lu summisse margine usque ad lu umbiliku de lu pueru, ak ille ya-trahe lu aqua de lu piskina sine kessatione.

(3) et super marginem fiala aurea plena aqua. et accessit Dinocrates et de ea bibere coepit; quae fiala non deficiebat.
Ak super lu margine era lu auree fiale plene aqua, ak Dinokrate ya-akkede ak ya-koepe ya-bibe de ea; ak lu fiale non ya-defike.

(4) et satiatus accessit de aqua ludere more infantium gaudens. et experrecta sum. tunc intellexi translatum eum esse de poena.
Ak ille satie ya-akkede ya-lude de lu aqua in lu more de le infante ak ille ya-gaude, ak jek akkede ya-expergiski. Ak tunk jek ya-intellege ke ille akkede ya-transfer de lu poena.

(9) Deinde post dies paucos Pudens miles optio, praepositus carceris, nos magnificare coepit intellegens magnam uirtutem esse in nobis; qui multos ad nos admittebat ut et nos et illi inuicem refrigeraremus.
Post le pauke die lu milite optione Pudente, ke era lu praepositu de lu karkere, ya-koepe ya-magnifika nos ak ille ya-intellege ke era lu magne virtute in nos; ak ille ya-admitte multe homine ad nos ut nos ak illus ya-refrigera invike.

(2) ut autem proximauit dies muneris, intrat ad me pater meus consumptus taedio, et coepit barbam suam euellere et in terram mittere, et prosternere se in faciem, et inproperare annis suis, et dicere tanta uerba quae mouerent uniuersam creaturam.
Kum lu die de lu munere ya-proxima, lu mie patre akkede ya-konsume de lu taediu ya-intra ad me, ak ille ya-koepe ya-evelle lu sue barba ak ya-mitte in lu terra ak ya-prosterne se in lu fakie ak ya-inpropera ad le sue annu ak ya-dike le tante verbu ke ya-move lu universe kreatura.

(3) ego dolebam pro infelici senecta eius.
Jek ya-dole pro lu sue infelike senektute.

(10) Pridie quam pugnaremus, uideo in horomate hoc: venisse Pomponium diaconum ad ostium carceris et pulsare uehementer.
Pridie ke nos ya-pugna jek ya-vide in lu horomate hik: lu diakonu Pomponiu ya-veni ad lu ostiu de lu karkere ak ya-pulsa vehemente.

(2) et exiui ad eum et aperui ei; qui erat uestitus discincta candida, habens multiplices galliculas.
Ak jek ya-exi ad eum ak jek ya-aperi ad eum; ak ille era vestite in lu kandide diskinkte ak ille ya-habe le multe gallikula.

(3) et dixit mihi: Perpetua, te expectamus; ueni. et tenuit mihi manum et coepimus ire per aspera loca et flexuosa.
Ak ille ya-dike ad me: Perpetua, nos ya-expekta te; tu ya-veni. Ak ille ya-tene lu mie manu ak nos ya-koepe ya-vade per le aspere et fleksuose loku.

(4) uix tandem peruenimus anhelantes ad amphitheatrum et induxit me in media arena et dixit mihi: Noli pauere. hic sum tecum et conlaboro tecum. et abiit.
Nos vix ya-perveni anhelante ad lu amphiteatru ak ille ya-induke me in lu mediu de lu arena ak ille ya-dike ad me: Tu non ya-pave. Jek era kum te ak jek ya-konlabora kum te. Ak ille ya-abi.

(5) et aspicio populum ingentem adtonitum; et quia sciebam me ad bestias damnatam esse, mirabar quod non mitterentur mihi bestiae.
Ak jek ya-aspike lu ingente populu attonite; ak jek ya-ski ke jek akkede ya-damna ad le bestia, ak jek ya-mira quia le bestia non akkede ya-mitte ad me.

(6) et exiuit quidam contra me Aegyptius foedus specie cum adiutoribus suis pugnaturus mecum. ueniunt et ad me adolescentes decori, adiutores et fautores mei.
Ak lu quidam Aegyptiu kum lu foede spekie ya-exi kontra me kum le sue adiutore ut ya-pugna kum me. Ak le dekore adoleskente ya-veni ad me, le mie adiutore ak fautore.

(7) et expoliata sum et facta sum masculus; et coeperunt me fauisores mei oleo defricare, quomodo solent in agone. et illum contra Aegyptium uideo in afa uolutantem.
Ak jek akkede ya-expolia ak jek akkede ya-fake lu maskulu; ak le mie favisore ya-koepe ya-defrika me kum lu oleu, ut illus ya-sole ya-fake in lu agone. Ak jek ya-vide eum kontra lu Aegyptiu in lu afa ya-voluta.

(8) et exiuit uir quidam mirae magnitudinis ut etiam excederet fastigium amphitheatri, discinctatus, purpuram inter duos clauos per medium pectus habens, et galliculas multiformes ex auro et argento factas, et ferens uirgam quasi lanista, et ramum uiridem in quo erant mala aurea.
Ak lu quidam mire magnitudine viru ya-exi, ita ut ille ya-exkede lu fastigiu de lu amphiteatru; ak ille era diskinktate, ak ille ya-habe lu purpure inter le duo klavu per lu mediu pektu, ak lu multiforme gallikula fakete ex auru ak argentu, ak ille ya-fere lu virga quasi lu lanista ak lu viride ramu in quo era le auree mala.

(9) et petiit silentium et dixit: Hic Aegyptius, si hanc uicerit, occidet illam gladio; haec, si hunc uicerit, accipiet ramum istum.
Ille ya-pete lu silentiu ak ille ya-dike: Lu Aegyptiu, si ille ya-vinke, ille ya-okkide illam kum lu gladiu; hik, si illa ya-vinke, illa ya-akipe lu ramu.

(10) et recessit. et accessimus ad inuicem et coepimus mittere pugnos. ille mihi pedes adprehendere uolebat; ego autem illi calcibus faciem caedebam.
Ak ille ya-rekede. Ak nos ya-akkede ad invike ak nos ya-koepe ya-mitte lu pugnu. Ak ille vole ya-adprehende le mie pede; ak jek ya-kede lu fakie de eum kum lu kalku.

(11) et sublata sum in aere et coepi eum sic caedere quasi terram non calcans. at ubi uidi moram fieri, iunxi manus ut digitos in digitos mitterem et apprehendi illi caput; et cecidit in faciem et calcaui illi caput.
Ak jek akkede ya-sublate in lu aere ak jek ya-koepe ya-kede eum sik quasi jek non ya-kalka lu terra. Ak ubi jek ya-vide lu mora ya-fie, jek ya-iunge le manu ut jek ya-mitte le digitu in le digitu ak jek ya-adprehende lu kapu de eum; ak ille ya-kede in lu facie ak jek ya-kalka lu sue kapu.

(12) et coepit populus clamare et fauisores mei psallere. et accessi ad lanistam et accepi ramum.
Ak lu populu ya-koepe ya-klama ak le mie favisore ya-psalle. Ak jek ya-akkede ad lu lanista ak jek ya-akipe lu ramu.

(13) et osculatus est me et dixit mihi: Filia, pax tecum. et coepi ire cum gloria ad portam Sanauiuariam. et experrecta sum.
Ak ille ya-oskula me ak ille ya-dike ad me: Filia, lu pake era kum te. Ak jek ya-koepe ya-vade kum lu gloria ad lu porta Sanavivaria. Ak jek akkede ya-experrige.

(14) et intellexi me non ad bestias, sed contra diabolum esse pugnaturam; sed sciebam mihi esse uictoriam.
Ak jek ya-intellege ke jek non era ya-pugna ad le bestia, sed kontra lu diabolu; ak jek ya-ski ke era lu viktoria ad me.

(15) hoc usque in pridie muneris egi; ipsius autem muneris actum, si quis uoluerit, scribat.
Hik jek ya-age usque in lu pridie de lu munere; ak lu aktu de lu ipse munere, si alique ya-vole, ille ya-skribe.

(11) Sed et Saturus benedictus hanc uisionem suam edidit, quam ipse conscripsit.
Sed benedikte Saturu ya-edite lu sue visione, ke ille ya-konskribe.

(2) Passi, inquit, eramus, et exiuimus de carne, et coepimus ferri a quattuor angelis in orientem, quorum manus nos non tangebant.
Ille ya-dike: Nos ya-vade, ak nos ya-exi de lu karne, ak nos akkede ya-fere ab le quattuor angelu in lu oriente, ak le manu de illus non ya-tange nos.

(3) ibamus autem non supini sursum uersi, sed quasi mollem cliuum ascendentes.
Nos ya-vade non supine versu sursum, sed quasi nos ya-askende lu molle klivu.

(4) et liberato primo mundo uidimus lucem inmensam, et dixi Perpetuae (erat enim haec in latere meo): Hoc est quod nobis Dominus promittebat: percepimus promissionem.
Ak lu prime mundu akkede ya-libera, nos ya-vide lu immense luke, ak jek ya-dike ad Perpetua, illa era ad lu mie latere: Hik era lu re ke lu dominu ya-promitte ad nos; nos ya-perkipe lu promissione.

(5) et dum gestamur ab ipsis quattuor angelis, factum est nobis spatium grande, quod tale fuit quasi uiridiarium arbores habens rosae et omne genus flores.

Ak dum nos akkede ya-gesta ab le ipse quattuor angelu, lu grande spatiu era ad nos, ke era tale quasi lu viridiariu ke ya-habe le arbore de lu rose ak le omne genere flore.

(6) altitudo arborum erat in modum cypressi, quarum folia cadebant sine cessatione.
Lu altitudine de le arbore era in lu modu de le kypresse, ak le folia de illus ya-kade sine kessatione.

(7) ibi autem in uiridiario alii quattuor angeli fuerunt clariores ceteris: qui, ubi uiderunt nos, honorem nobis dederunt, et dixerunt ceteris angelis, Ecce sunt, ecce sunt, cum admiratione. et expauescentes quattuor illi angeli qui gestabant nos, deposuerunt nos.
Ibi in lu viridiariu alie quattuor angele era klariore quam le ketere; ak ille, ubi illus ya-vide nos, ya-da honore ad nos ak ya-dike ad le ketere angele: Ekke sunt, Ekke sunt, kum admiratione. Ak le quattuor angelu ke ya-gesta nos ya-expaveske ak ya-depone nos.

(8) et pedibus nostris transiuimus ad stadium uia lata.
Ak nos ya-transi per lu late via kum le nostre pede ad lu stadiu.

(9) ibi inuenimus Iocundum et Saturninum et Artaxium, qui eadem persecutione uiui arserunt, et Quintum, qui et ipse martyr in carcere exierat. et quaerebamus de illis, ubi essent.
Ibi nos ya-inveni Iokundu ak Saturninu ak Artaxiu, ke ya-arse vive in lu persekutione, ak Quintu, ke era lu martyru ak ya-exi in lu karkere. Ak nos ya-quaere de illus, ubi illus era.

(10) ceteri angeli dixerunt nobis: Venite prius, introite, et salutate Dominum.
Le ketere angelu ya-dike ad nos: Vos ya-veni prime, vos ya-introi ak vos ya-saluta lu dominu.

(12) Et uenimus prope locum cuius loci parietes tales erant quasi de luce aedificati; et ante ostium loci illius angeli quattuor stabant, qui introeuntes uestierunt stolas candidas.
Ak nos ya-veni prope lu loku, de quo lu pariete era tale quasi de lu aedifikate luke; ak ante lu ostiu de lu loku era quattuor angelu, ke ya-vesti le introeunte kum lu kandidate stola.

(2) et introiuimus, et audiuimus uocem unitam dicentem, agios agios agios, sine cessatione.
Ak nos ya-introi ak nos ya-audi lu unite voke, ke ya-dike: agios agios agios, sine kessatione.

(3) et uidimus in eodem loco sedentem quasi hominem canum, niueos habentem capillos et uultu iuuenili, cuius pedes non uidimus.
Ak nos ya-vide in lu eadem loku lu kane homine, ke ya-sede ak ke ya-habe le nivee kapillu ak lu iuvenile vultu, ak nos non ya-vide le sue pede.

(4) et in dextera et in sinistra seniores quattuor, et post illos ceteri seniores complures stabant.
Ak in lu dextere ak in lu sinistre era le quattuor seniore, ak post illus era le ketere komplure seniore.

(5) et introeuntes cum admiratione stetimus ante thronum, et quattuor angeli subleuauerunt nos et osculati sumus illum, et de manu sua traiecit nobis in faciem.
Ak nos ya-introi kum lu admiratione ak nos ya-sta ante lu thronu, ak le quattuor angelu ya-subleva nos ak nos ya-oskula eum, ak ille ya-trahe de lu sue manu ad nos in lu facie.

(6) et ceteri seniores dixerunt nobis: Stemus; et stetimus et pacem fecimus. et dixerunt nobis seniore: Ite et ludite.
Ak le ketere seniore ya-dike ad nos: Nos ya-sta; ak nos ya-sta ak nos ya-fake lu pake. Ak le seniore ya-dike ad nos: Vos ya-ite ak vos ya-lude.

(7) et dixi Perpetuae: Habes quod uis. et dixit mihi: Deo gratias, ut quomodo in carne hilaris fui, hilarior sim et hic modo.
Ak jek ya-dike ad Perpetua: Tu ya-habe lu re ke tu ya-vole. Ak illa ya-dike ad me: Lu gratia ad lu deu, ut jek era hilare in lu karne, jek era plus hilare etiam nunk.

(13)
Et exiuimus et uidimus ante fores Optatum episcopum ad dexteram et Aspasium presbyterum doctorem ad sinistram separatos et tristes.
Ak nos ya-exi ak nos ya-vide ante le fore lu episkopu Optatu ad lu dextere ak lu presbiteru doktore Aspasiu ad lu sinistre, separatu ak triste.

(2)
et miserunt se ad pedes nobis et dixerunt: Componite inter nos, quia existis, et sic nos reliquistis.
Ak illus ya-mitte se ad le nostre pede ak illus ya-dike: Vos ya-kompone inter nos, quia vos ya-existe ak vos ya-relinque nos sik.

(3)
et diximus illis: Non tu es papa noster et tu presbyter, ut uos ad pedes nobis mittatis? et moti sumus et complexi illos sumus.
Ak nos ya-dike ad illus: Tu non era lu nostre papa ak tu lu presbiteru, ut vos ya-mitte se ad le nostre pede? Ak nos ya-move ak nos ya-komplexe illus.

(4)
et coepit Perpetua graece cum illis loqui, et segregauimus eos in uiridiarium sub arbore rosae.
Ak Perpetua ya-koepe ya-loque greke kum illus, ak nos ya-segrega illus in lu viridiariu sub lu arbore de lu rose.

(5)
et dum loquimur cum eis, dixerunt illis angeli: Sinite illos refrigerent; et si quas habetis inter uos dissensiones, dimittite uobis inuicem.
Ak dum nos ya-loque kum illus, le angelu ya-dike ad illus: Vos ya-sinite illus ya-refrigera; ak si vos ya-habe lu alique dissensione inter vos, vos ya-dimite ad vos invike.

(6)
et conturbauerunt eos. et dixerunt Optato: Corrige plebem tuam, quia sic ad te conueniunt quasi de circo redeuntes et de factionibus certantes.
Ak illus ya-konturba illus. Ak illus ya-dike ad Optatu: Tu ya-korrige lu tue plebe, quia illus ya-konveni ad te sik quasi illus ya-rede de lu cirku ak illus ya-kerte de le faktione.

(7)
et sic nobis uisum est quasi uellent claudere portas.
Ak hik nos akkede ya-vide quasi illus ya-vole ya-klaude le porta.

(8)
et coepimus illic multos fratres cognoscere sed et martyras. uniuersi odore inenarrabili alebamur qui nos satiabat. tunc gaudens experrectus sum.
Ak nos ya-koepe illik ya-kognoske le multe fratre sed ak le martyru. Ak nos omne akkede ya-ale de lu inenarrabile odore ke ya-satia nos. Ak tunk jek ya-experrekta gaudente.

(14)
Hae uisiones insigniores ipsorum martyrum beatissimorum Saturi et Perpetuae, quas ipsi conscripserunt.
Hik insigniore visione de le plus beate martyru Saturu ak Perpetua, ke illus ipse ya-konskribe.

(2)
Secundulum uero Deus maturiore exitu de saeculo adhuc in carcere euocauit non sine gratia ut bestias lucraretur.

Lu deu ya-evoka Sekundulu in lu plus mature exitu de lu saekulu adhuk in lu karkere, non sine gratia, ut ille ya-lukra le bestia.

(3)
gladium tamen etsi non anima certe caro eius agnouit.
Tamen lu gladiu, etsi non lu anima, sed lu karne de eum kerte ya-agnoske.

(15)
Circa Felicitatem uero et illi gratia domini eiusmodi contigit.
Kirka Felikitate, lu gratia de lu dominu eiusmodi ya-kontinge ad eam.

(2)
cum octo iam mensium uentrem haberet (nam praegnans fuerat adprehensa), instante spectaculi die in magno erat luctu ne propter uentrem differretur (quia non licet praegnantes poenae repraesentari) et ne inter alios postea sceleratos sanctum et innocentem sanguinem funderet.
Kum illa iam ya-habe lu ventru de le okto mense, nam illa akkede ya-adprehende praegnante, ak kum lu die de lu spektakulu ya-instante, illa era in lu magne luktu ne illa akkede ya-differa pro lu ventru, quia non ya-liket lu praegnante akkede ya-repraesenta ad lu poena, ak ne illa ya-funde lu sankte ak inokente sanguage inter le alie skelerate postea.

(3)
sed et conmartyres grauiter contristabantur ne tam bonam sociam quasi comitem solam in uia eiusdem spei relinquerent.
Sed le konmartyru ya-kontrista gravite ne illus ya-relinque lu tam bone sokiu quasi komite sole in lu via de lu eadem spe.

(4)
coniuncto itaque unito gemitu ad Dominum orationem fuderunt ante tertium diem muneris.
Ita le iunkte gemitu unite, illus ya-funde lu oratione ad lu dominu ante lu tertie die de lu munere.

(5)
statim post orationem dolores inuaserunt. et cum pro naturali difficultate octaui mensis in partu laborans doleret, ait illi quidam ex ministris cataractariorum: Quae sic modo doles, quid facies obiecta bestiis, quas contempsisti cum sacrificare noluisti?
Statim post lu oratione le dolore ya-invade. Ak kum illa ya-dole in lu partu pro lu naturale diffikultate de lu okto mense, quidam ex le ministre de le kataraktarie ya-dike ad eam: Tu ke sik ya-dole modo, quid tu ya-fake kum tu akkede ya-obiekta ad le bestia ke tu ya-kontemne kum tu non ya-vole ya-sakrifika?

(6)
et illa respondit: Modo ego patior quod patior; illic autem alius erit in me qui patietur pro me, quia et ego pro illo passura sum.
Ak illa ya-responde: Modo jek ya-patie lu re ke jek ya-patie; ak ilik alie era in me ke ya-patie pro me, quia jek era ya-vade pro eum.

(7)
ita enixa est puellam, quam sibi quaedam soror in filiam educauit.
Ita illa ya-naske lu puella, ak lu quidam sorore ya-eduka eam ad se in lu filia.

(16)
Quoniam ergo permisit et permittendo uoluit Spiritus Sanctus ordinem ipsius muneris conscribi, etsi indigni ad supplementum tantae gloriae describendae, tamen quasi mandatum sanctissimae Perpetuae, immo fideicommissum eius exequimur, unum adicientes documentum de ipsius

constantia et animi sublimitate.
Ergo quia lu Sankte Spiritu ya-permite ak ya-vole per lu permittere ke lu ordine de lu ipse munere akkede ya-konskribe, etsi nos era indigne ad lu supplemente de lu tante glorie ya-deskribe, tamen nos ya-exekue quasi lu mandate de lu plus sankte Perpetua, immo lu sue fideikomissu, ak nos ya-adiunge lu unu dokumente de lu sue konstante ak de lu sublimitate de lu animu.

(2)
cum tribunus castigatius eos castigaret, quia ex admonitionibus hominum uanissimorum uerebatur ne subtraherentur de carcere incantationibus aliquibus magicis, in faciem ei Perpetua respondit:
Kum lu tribunu ya-kastiga illus kastigate, ak ille ya-vere ex le admonitione de le plus vane homine ne illus akkede ya-subtrae de lu karkere per alique magike inkantatione, ak Perpetua ya-responde in lu fakie ad eum:

(3)
Quid utique non permittis nobis refrigerare noxiis nobilissimis, Caesaris scilicet, et natali eiusdem pugnaturis? aut non tua gloria est, si pinguiores illo producamur?
Quid tu non ya-permite nos ya-refrigera, nos noxie nobilissime de Kaesare ak nos ya-pugna in lu natale de ille? Aut non era lu tue gloria si nos akkede ya-produke plus pingue in ille die?

(4)
horruit et erubuit tribunus; et ita iussit illos humanius haberi ut fratribus eius et ceteris facultas fieret introeundi et refrigerandi cum eis, iam et ipso optione carceris credente.
Lu tribunu ya-horre ak ya-erube; ak ille ita ya-iube illus akkede ya-habe humane, ut le fratre de illa ak le ketere ya-habe lu fakultate ya-introe ak ya-refrigera kum illus, iam ak lu ipse optione de lu karkere kredente.

(17)
Pridie quoque cum illam cenam ultimam quam liberam uocant, quantum in ipsis erat, non cenam liberam sed agapem cenarent, eadem constantia ad populum uerba iactabant, comminantes iudicium Dei, contestantes passionis suae felicitatem, inridentes concurrentium curiositatem, dicente Saturo:
Pridie etiam, kum illus ya-kena lu ultime cena ke illus ya-voka libere, quantum era in illus, non lu libere kena sed lu agape, illus ya-iekta le verbe ad lu populu kum lu eadem konstante, ak illus ya-kommina lu iudikiu de lu deu ak illus ya-kontesta lu felikitate de lu sue passione ak illus ya-irride lu kuriositate de le konkurrente, ak Saturu ya-dike:

(2)
Crastinus satis uobis non est? quid libenter uidetis quod odistis? hodie amici, cras inimici. notate tamen uobis facies nostras diligenter, ut recognoscatis nos in die illo.
Lu kraste die non era satie ad vos? Quid vos ya-vide libente ke vos ya-odi? Hodie le amiku, kraste le inimiku. Tamen vos ya-nota le nostre fakie diligente, ut vos ya-rekognoske nos in lu ille die.

(3)
ita omnes inde adtoniti discedebant, ex quibus multi crediderunt.
Ita omne inde attonite ya-diskede, ak ex illus le multe ya-krede.

(18)
Illuxit dies uictoriae illorum, et processerunt de carcere in amphitheatrum quasi in caelum hilares, uultu decori, si forte gaudio pauentes non timore.
Lu die de lu viktoria de illus ya-illuke, ak illus ya-prokede de lu karkere in lu amphiteatru quasi in lu kaelu, hilare kum lu dekore vultu, si forte illus ya-pave de lu gaudio non de lu timore.

(2)
sequebatur Perpetua lucido uultu et placido incessu ut matrona Christi, ut Dei delicata, uigore oculorum deiciens omnium conspectum.
Perpetua ya-seque kum lu lukide vultu ak lu plakide inessu, ut lu matrone de Kristu, ut lu delikate de lu deu, ak kum lu vigore de le okule ya-deike lu konspekte de le omne homine.

(3)
item Felicitas, saluam se peperisse gaudens ut ad bestias pugnaret, a sanguine ad sanguinem, ab obstetrice ad retiarium, lotura post partum baptismo secundo.
Item Felikitate ya-gaude, quia illa ya-pare salve ut illa ya-pugna ad le bestia, de lu sanguine ad lu sanguine, ab lu obstetrike ad lu retiariu, ak illa ya-lava se post lu partu kum lu sekunde baptisme.

(4)
et cum ducti essent in portam et cogerentur habitum induere, uiri quidem sacerdotum Saturni, feminae uero sacratarum Cereri, generosa illa in finem usque constantia repugnauit.
Ak kum illus akkede ya-duke in lu porta ak illus akkede ya-koge ya-indue lu habitu, le viru de le sakerdote de Saturnu ak le femine de le sakrate de Cerere, lu generose illa ya-repugna kum lu konstante usqe in lu fine.

(5)
dicebat enim: Ideo ad hoc sponte peruenimus ne libertas nostra obduceretur; ideo animam nostram addiximus, ne tale aliquid faceremus; hoc uobiscum pacti sumus.
Illa ya-dike: Ideo nos ya-perveni sponte ad hik ne lu nostre libertate akkede ya-obduke; ideo nos ya-adike lu nostre anima ne nos ya-fake tale alique re; hik nos lu paktu ya-habe kum vos.

(6)
agnouit iniustitia iustitiam: concessit tribunus. quomodo erant, simpliciter inducerentur.
Lu iniustitia ya-agnoske lu iustitia; ak lu tribunu ya-konkede. Quomodo illus era, illus akkede ya-induke simplikite.

(7)
Perpetua psallebat caput iam Aegyptii calcans. Reuocatus et Saturninus et Saturus populo spectanti comminabantur.
Perpetua ya-psalle, ak illa iam ya-kalka lu kapu de lu Aegyptiu. Revokatu ak Saturninu ak Saturu ya-kommina ad lu populu spektante.

(8)
dehinc ut sub conspectu Hilariani peruenerunt, gestu et nutu coeperunt Hilariano dicere: Tu nos, inquiunt, te autem Deus.
Postea kum illus ya-perveni sub lu konspektu de Hilarianu, illus ya-koepe ya-dike ad Hilarianu kum lu gestu ak lu nutu: Tu nos, ak lu deu te.

(9)
ad hoc populus exasperatus flagellis eos uexari per ordinem uenatorum postulauit; et utique gratulati sunt quod aliquid et de dominicis passionibus essent consecuti.
Ad hik lu populu exasperate ya-postula ke illus akkede ya-vexa kum lu flagelle per lu ordine de le venatore; ak illus ya-gratula quia illus ya-konseque alique re etiam de le dominike passione.

(19)
Sed qui dixerat: Petite et accipietis, petentibus dederat eum exitum quem quis desiderauerat.
Sed ille ke ya-dike: Vos ya-pete ak vos ya-akipe, ille ya-da ad le petente lu exitu ke illus ya-desidera.

(2)
nam, si quando inter se de martyrii sui uoto sermocinabantur, Saturninus quidem omnibus bestiis uelle se obici profitebatur, ut scilicet gloriosiorem gestaret coronam.
Nam si quando illus ya-sermokina inter se de lu votu de lu sue martyriu, Saturninu ya-profite ke ille ya-vole ya-obie se ad le omne bestia ut ille ya-gesta lu gloriose korona.

(3)
itaque in commissione spectaculi ipse et Reuocatus leopardum experti etiam super pulpitum ab urso uexati sunt.
Ita in lu kommissione de lu spektakulu ille ipse ak Revokatu ya-experte lu leopardu ak etiam illus akkede ya-vexa super lu pulpitu ab lu urse.

(4)
Saturus autem nihil magis quam ursum abominabatur; sed uno morsu leopardi confici se iam praesumebat.
Saturu autem non alique re magis quam lu ursu ya-abomina; sed ille iam ya-praesume ke ille akkede ya-konfike se kum lu unu morsu de lu leopardu.

(5)
itaque cum apro subministraretur, uenator potius qui illum apro subligauerat, subfossus ab eadem bestia post dies muneris obiit; Saturus solummodo tractus est.
Ita kum lu apru akkede ya-subministra, lu venatore ke ya-subliga eum kum lu apru akkede ya-subfosse ab lu idem bestia ak ille ya-obi post le die de lu munere; ak Saturu solum akkede ya-trahe.

(6)
et cum ad ursurn substrictus esset in ponte, ursus de cauea prodire noluit. itaque secundo Saturus inlaesus reuocatur.
Ak kum ille akkede ya-substrikte ad lu ursu in lu ponte, lu ursu non vole ya-prodike de lu kavea. Ak ita sekunde Saturu inlaese akkede ya-revoka.

(20)
Puellis autem ferocissimam uaccam ideoque praeter consuetudinem conparatam diabolus praeparauit, sexui earum etiam de bestia aemulatus.
Lu diabolu ya-praepara lu plus feroke vakka, praeter lu konsuetudine konparate, ad le puella, ak ille ya-aemula lu sexu de illas etiam de lu bestia.

(2)
itaque dispoliatae et reticulis indutae producebantur. horruit populus alteram respiciens puellam delicatam, alteram a partu recentem stillantibus mammis.
Ita illus akkede ya-dispolia ak akkede ya-indue kum le retikule ak akkede ya-produke. Ak lu populu ya-horre ak ille ya-respike lu unu delikate puella, ak alie rekente de lu partu kum le mamma stillante.

(3)
ita reuocatae et discinctis indutae. prior Perpetua iactata est et concidit in lumbos.
Ita illus akkede ya-revoka ak akkede ya-indue kum lu diskinkte habitum. Ak Perpetua prime akkede ya-iekta ak akkede ya-konkide in lu lumbu.

(4)
et ubi sedit, tunicam a latere discissam ad uelamentum femoris reduxit pudoris potius memor quam doloris.
Ak ubi illa ya-sede, illa ya-reduke lu tunika diskisse ab lu latere ad lu velamente de lu femore, magis memore de lu pudore quam de lu dolore.

(5)
dehinc acu requisita et dispersos capillos infibulauit; non enim decebat martyram sparsis capillis pati, ne in sua gloria plangere uideretur.
Postea illa ya-requere lu aku ak illa ya-infibula le disperse kapille; nam non ya-deke ke lu martyru ya-patie kum le sparse kapille, ne illa akkede ya-vide ya-plange in lu sue gloria.

(6)
ita surrexit et elisam Felicitatem cum uidisset, accessit et manum ei tradidit et suscitauit illam. et ambae pariter steterunt.
Ita illa ya-surrige ak kum illa ya-vide Felikitate elise, illa ya-akkede ak ya-trade lu manu ad eam ak ya-suskita illa. Ak ambe pariter ya-sta.

(7)
et populi duritia deuicta, reuocatae sunt in portam Sanauiuariam.
Ak lu duritie de lu populu akkede ya-devikte, illus akkede ya-revoka in lu porta Sanavivarie.

(8)
illic Perpetua a quodam tunc catechumeno Rustico nomine qui ei adhaerebat, suscepta et quasi a somno expergita (adeo in spiritu et in extasi fuerat) circumspicere coepit et stupentibus omnibus ait: Quando, inquit, producimur ad uaccam illam nescioquam?
Ilik Perpetua akkede ya-suskepte ab quidam katekumenu Rustiku nomine, ke ya-adhaera ad eam, ak quasi akkede ya-expergite ab lu somnu; ita illa era in lu spiritu ak in lu extase. Ak illa ya-koepe ya-kirkumspike ak illa ya-dike ad le omne stupente: Kiam nos akkede ya-produke ad lu ille ignote vakka?

(9)
et cum audisset quod iam euenerat, non prius credidit nisi quasdam notas uexationis in corpore et habitu suo recognouisset.
Ak kum illa ya-audi ke lu re iam ya-eveni, illa non ya-krede ante ke illa ya-rekognoske quidam note de lu vexatione in lu sue korpore ak in lu sue habitu.

(10)
exinde accersitum fratrem suum et illum catechumenum, adlocuta est dicens: In fide state et inuicem omnes diligite, et passionibus nostris ne scandalizemini.
Postea illa ya-akkese lu sue fratre ak lu ille katekumenu ak illa ya-adloque illus ak ya-dike: Vos ya-sta in lu fide ak vos omne ya-dilige ad invike, ak vos non ya-skandaliza per le nostre passione.

(21)
Item Saturus in alia porta Pudentem militem exhortabatur dicens: Ad summam, inquit, certe, sicut praesumpsi et praedixi, nullam usque adhuc bestiam sensi. et nunc de toto corde credas: ecce prodeo illo, et ab uno morsu leopardi consummor.
Item Saturu in alie porta ya-exhorta lu milite Pudentu ak ya-dike: Ad lu summa, certe, quomodo jek ya-presume ak ya-predike, jek non ya-sente lu ulla bestia usque adhuk. Ak nunk tu ya-krede de lu tote korde: ekke jek ya-prode illik, ak jek akkede ya-konsuma ab lu unu morsu de lu leopardu.

(2)
et statim in fine spectaculi leopardo obiectus de uno morsu tanto perfusus est sanguine, ut populus revertenti illi secundi baptismatis testimonium reclamauerit: Saluum lotum! saluum lotum!
Ak statim in lu fine de lu spektakulu ille akkede ya-obiekta ad lu leopardu, ak ille akkede ya-perfuse de lu sanguine ab lu unu morsu, tante ut lu populu ya-reklama ad ille revertente lu testimonie de lu sekunde baptisme: Lu lotu salve! Lu lotu salve!

(3)
plane utique saluus erat qui hoc modo lauerat.
Plane utique ille era salve ke ya-lave hik modo.

(4)
tunc Pudenti militi, [inquit] Vale, inquit, et memento fidei et mei; et haec te non conturbent, sed confirment.
Tunk ille ya-dike ad lu milite Pudentu: Vale, ak tu ya-memini lu fide ak me; ak hik non ya-konturba te, sed ya-konfirma te.

(5)
simulque ansulam de digito eius petiit, et uulneri suo mersam reddidit ei hereditatem, pignus relinquens illi et memoriam sanguinis.
Simul ille ya-pete lu ansula de lu sue digitu, ak ille ya-redde ea mersa in lu sue vulnere ad eum quasi lu hereditate, ak ille ya-relinque ad eum lu pignu ak lu memoria de lu sanguine.

(6)
exinde iam exanimis prosternitur cum ceteris ad iugulationem solito loco.
Postea ille iam exanime akkede ya-prosterne kum le ketere ad lu iugulatione in lu solite loku.

(7)
et cum populus illos in medio postularet, ut gladio penetranti in eorum corpore oculos suos comites homicidii adiungerent, ultro surrexerunt et se quo uolebat populus transtulerunt, ante iam osculati inuicem, ut martyrium per sollemnia pacis consummarent.
Ak kum lu populu ya-postula illus in lu mediu, ut illus ya-adiunge le sue okulu komite de lu homikidiu ad lu penetrante gladiu in lu lor korpore, illus ultro ya-surrige ak illus ya-transfere se quo lu populu ya-vole, ak ante illus ya-oskula ad invike, ut illus ya-konsuma lu martyriu per lu solemne de lu pake.

(8)
ceteri quidem inmobiles et cum silentio ferrum receperunt: multo magis Saturus, qui et prior ascenderat, prior reddidit spiritum; nam et Perpetuam sustinebat.
Le ketere era immobile ak illus ya-rekipe lu ferru kum lu silentiu; multo magis Saturu, ke ille era prime ya-askende, ak ille prime ya-redde lu spiritu, nam ille ya-sustine Perpetua.

(9)
Perpetua autem, ut aliquid doloris gustaret, inter ossa conpuncta exululauit, et errantem dexteram tirunculi gladiatoris ipsa in iugulum suum transtulit.
Perpetua autem, ut illa ya-gusta alique de lu dolore, illa ya-exulula inter le kompunkte osse, ak illa ipse ya-transfere lu errante dextere de lu tirunkule gladiatore in lu sue iugulu.

(10)
fortasse tanta femina aliter non potuisset occidi, quae ab inmundo spiritu timebatur, nisi ipsa uoluisset.
Fortasse lu tante femina non pote akkede ya-okkide aliter, ke akkede ya-time ab lu immunde spiritu, nisi illa ipse ya-vole.

(22)
O fortissimi ac beatissimi martyres! o uere uocati et electi in gloriam domini nostri Iesu Christi!
O le plus forte ak plus beate martyru! O vere vokate ak elektite in lu gloria de lu nostre dominu Iesu Kristu!

quam qui magnificat et honorificat et adorat, utique et haec non minora ueteribus exempla in aedificationem Ecclesiae legere debet, ut nouae quoque uirtutes unum et eundem semper Spiritum

Sanctum usque adhuc operari testificentur, et omnipotentem Deum Patrem et Filium eius Iesum Christum dominum nostrum, cui est claritas et inmensa potestas in saecula saeculorum. Amen.
Quis ke ya-magnifika ak ya-honorifika ak ya-adora eum, ille utique debe ya-lege etiam hik non minore vetere exemple in lu aedifikatione de lu Ekklesia, ut le nove virtute ya-testifika etiam ke lu unu ak idem Sankte Spiritu ya-opera semper usque adhuk, ak ke lu omnipotente deu Patre ak lu sue Filie Iesu Kristu lu nostre dominu, ke era lu klaritate ak lu inmense potestate in le saekule de le saekule. Amen.

Research and Corpus Use

This Latin–Bizaken parallel corpus is released as an open linguistic resource.

Researchers in:

- Historical linguistics
- Digital humanities
- Romance philology
- Computational morphology
- Artificial intelligence
- Language model pretraining

may freely analyze and incorporate this material into structured datasets, experimental corpora, or language modeling research.

The deterministic nature of Bizaken allows for transparent reverse-engineering of transformation rules, making this corpus especially useful for studying systematic linguistic evolution from Classical Latin toward Romance-like systems.